

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠤᠬᠤᠪᠠᠭᠠᠲᠤ ᠠᠶᠢᠮᠦᠭᠢᠨ
ᠵᠢᠰᠠᠭ ᠳᠠᠷᠭᠢᠨ
ᠳᠡᠷᠭᠡᠳᠡᠬᠡ
ᠰᠤᠲᠢᠰᠲᠢᠬᠢ
ᠬᠡᠯᠲᠡᠰ

АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ 2019/᠒᠐

sukhbaatar.nso.mn

www.1212.mn

Статистикийн хэрэглэгч та бүхэн манай хэвлэмэл бүтээгдэхүүн болон тоо мэдээллүүдийг 1212.mn аппликейшнаар дамжуулан Apple-ын iPhone, iPad төхөөрөмжтэй бол App store-с, андройд үйлдлийн системийн төхөөрөмжтэй бол Google play-с татан авч, суулгаж ашиглах боломжтой.

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СҮХБААТАР АЙМГИЙН НИЙГЭМ,
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

10 сар
2019

Баруун-Урт сум

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл	3
Аргачлалын тайлбар	4-5
Товч танилцуулга	6-13
Үндсэн үзүүлэлтүүд.....	14
I. Нийгмийн үзүүлэлт	
I.1 Хөдөлмөр.....	15-17
I.2 Нийгмийн халамж.....	18
I.3 Эрүүл мэнд.....	19-20
I.4 Гэмт хэрэг.....	21-22
II. Эдийн засгийн үзүүлэлт	
II.1 Мөнгө, банк.....	23
II.2 Төрийн санхүү.....	24-25
II.3 Үнэ.....	26-27
II.4 Хөдөө аж ахуй	28-29
II.5 Аж үйлдвэр	30-32
II.6 Тээвэр холбоо	33

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

Сумдын нэр:

АС Асгат	ТШ Түвшинширээ
БД Баяндэлгэр	ТЦ Түмэнцогт
ДА Дарьганга	УБ Уулбаян
МХ Мөнххаан	ХА Халзан
НА Наран	ЭЦ Эрдэнэцагаан
ОН Онгон	БУ Баруун-Урт
СҮ Сүхбаатар	

II. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX ...г.м)

Тухай сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IX зэргээр илэрхийлэв.

III. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	Мэдээлэл байхгүй	x	Бүтцийн өөрчлөлт
0.0	Маш бага тоо	+, -	Зөрүү
-	Гүйцэтгэл байхгүй	*	Дахин

┌ "Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

IV. 19-18 нь 2019 оны үзүүлэлтийн тухайн оны үзүүлэлтээс өсч, буурсан абсолют өөрчлөлт.

V. "Төл" нь төлөвлөгөөг, "Гүйц" нь гүйцэтгэл.

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

- **Хөдөлмөр:** Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газрын хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгүүлсэн хүмүүс орсон болно.
- **Тэтгэвэр, тэтгэмж:** Уг мэдээг нийгмийн даатгал, халамж үйлчилгээний хэлтсүүд нь гарган нэгтгэж ирүүлдэг.
- **Эрүүл мэнд:** Уг салбарын мэдээнүүдийг холбогдох газар, хэлтсүүд нь нэгтгэн гаргаж ирүүлдэг.
  - **1 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
  - **1-5 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1-5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
- **Соёл, урлаг:** Соёл, урлагийн үйл ажиллагааг эрхэлдэг газрууд нь мэдээг нэгтгэн гаргаж ирүүлдэг.
- **Газар өмчлөгч:** Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар нь сумдаас мэдээллийг авч нэгтгэн ирүүлсний дагуу мэдээллийг хүргэдэг.
- **Гэмт хэрэг:** Эрүүгийн хуульд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр заасан, нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ. Гэмт хэргийн нийгмийн аюулын шинж чанар, хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд, хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна.

Эрүүгийн хууль шинэчлэгдсэнтэй холбогдон гэмт хэргийн нэр төрөл урьдынхаас нилээд өөрчлөгдсөн.

- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах, бусдын эд хөрөнгийг булаах, бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх, бусдын эд хөрөнгийг залилан мэхэлж авах, бусдын эд хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх гэмт хэргийг хамруулсан.
- 18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог гаргахдаа нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог оны эхний 18 ба түүнээс дээш насны хүн амд харьцуулан тооцно.

- **Мөнгө, банк, даатгал:** Монгол банк арилжааны банкуудаас мэдээг авч нэгтгэн, банкуудын үндсэн материалын хамт ирүүлдэг. Даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлдэг компаниуд үндсэн үйл ажиллагааны мэдээллийг гаргаж ирүүлдэг.
- **Төсөл:** Засгийн газрын зарим гол төслүүд болон сангуудын хөрөнгийн зээл олголт, үйл ажиллагааны мэдээллийг холбогдох хэлтэс, агентлагууд гаргаж ирүүлдэг.
- **Төрийн санхүү:** Төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Олон Улсын Валютын Сангийн стандарт ангиллаар 1995 оны 10-р сараас эхлэн жил бүр гаргаж байна. Аймгийн төсвийн орлого нь аймаг, сумын төсвийн орлогоос бүрдэнэ. Аймгийн төсвийн мэдээг Санхүү төрийн сангийн хэлтэс үндсэн нэгжүүдээс авч нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Хэрэглээний үнийн индекс /ХҮИ/ гэдэг нь** өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.
Үндэсний статистикийн хороо нь хэрэглээний үнийн улсын индексийг Улаанбаатар хотын ХҮИ-ээр тооцож байсан аргачлалаа шинэчилж, 2008 оны 1 дүгээр сараас олон улсын нийтлэг арга зүйн дагуу хэрэглээний үнийн улсын индексийг аймаг, нийслэлийн өрхийн 2010 оны хэрэглээний зардлаар жигнэсэн дундаж үзүүлэлтээр тооцох аргачлалд шилжсэн.
- **Хөдөө аж ахуй:** Мал төллөлт, төл бойжилт, мал хорогдол, тариалсан талбайн мэдээг багийн Засаг дарга нар хариуцан цуглуулж, сумын тамгын газарт нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Аж үйлдвэр:** Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үндсэн нэгжүүд мэдээг ирүүлдэг.

Нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцохдоо: гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно.

Борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд оны үнээр үнэлж, худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь тухайн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

Сүхбаатар аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал (2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Хүн ам

Эрүүл мэндийн газраас гаргадаг мэдээгээр эхний 10 сард 1104 хүүхэд шинээр мэндэлж, 299 хүн нас баржээ. Хүн амын цэвэр өсөлт 805 болж урьд оны мөн үеэс 2.5 хувь буюу 20 хүнээр өслөө. 1000 хүнд ногдох төрөлт 17.3, нас баралт 4.8 байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад төрөлт 0.6 пункт, нас баралт 0.2 пунктээр тус тус буурчээ.

Зураг.I.1 Төрсөн хүүхэд, нас барсан хүний тоо

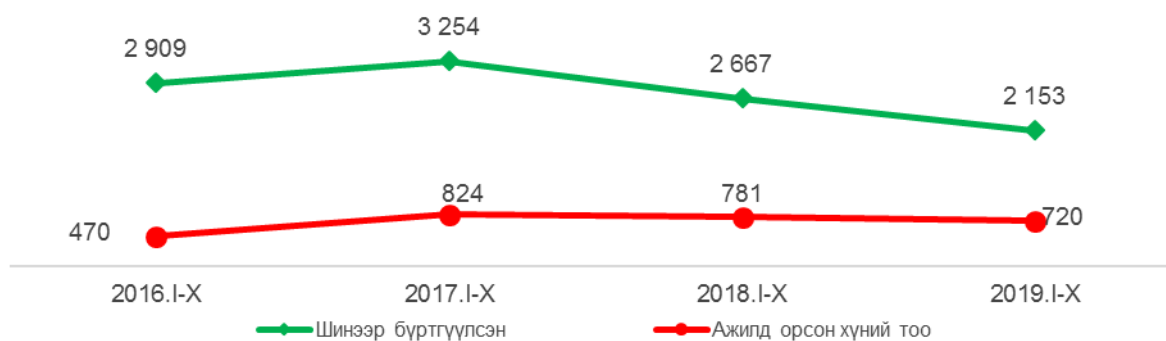

I.2 Хөдөлмөр

Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн ажил хайгч иргэдийн тоо 2019 оны 10 дугаар сарын эцэст 960 болсны 449 нь эмэгтэйчүүд байна. Эдгээр бүртгэлтэй ажил хайгчдын 731 нь ажилгүй иргэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 12.8 хувь буюу 107 хүнээр буурч, 2018 оны 12 дугаар сарын эцсээс 13.0 хувь буюу 84 хүнээр өсчээ.

Энэ оны 10 дугаар сарын байдлаар хөдөлмөрийн хэлтэст 2153 иргэн шинээр бүртгүүлсний 720 иргэн ажилд зуучлагдан орсон байна.

Зураг.I.2.1 Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Ажилгүй иргэдийг насны ангиллаар нь үзвэл 53.5 хувь нь 15-34 насны залуучууд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.1 хувь нь магистр, доктор, 12.2 хувь нь дээд, 1.7 хувь нь тусгай дунд, 7.5 хувь нь мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой, 53.2 хувь нь бүрэн дунд, 14.2 хувь нь суурь, 6.9 хувь нь бага боловсролтой, 4.2 хувь нь боловсролгүй хүмүүс байна.

Зураг.1.3 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшингээр, 10 дугаар сарын байдлаар

Эхний 10 дугаар сарын байдлаар 692 шинэ ажлын байр бий болсны дотор үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны салбар 167 буюу 24.1 хувь, төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалалын салбар 154 буюу 22.3 хувийг эзэлж байгаа нь хамгийн өндөр үзүүлэлтэй байна.

1.3 Эрүүл мэнд

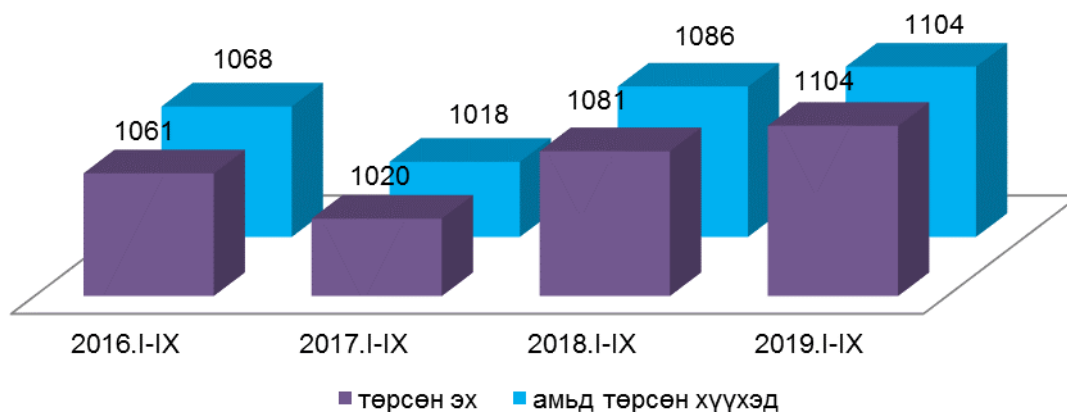
Аймгийн хэмжээнд эхний 10 сарын байдлаар 229.6 мянган хүнд үзлэг хийсэн нь урьд оны мөн үеэс 19.5 хувиар өсч, 11.5 мянган хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн байна. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 92.4 мянган хүн хамрагдсан нь урьд оны мөн үеэс 56.3 хувиар өссөн.

Түргэн тусламжийн дуудлага 14.6 мянган удаа гарсны 3.4 мянга буюу 23.3 хувь нь алсын дуудлага байгаа нь урьд оны мөн үеэс 1.1 хувиар буурсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2019 оны эхний 10 сард амаржсан эх 1104, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 1104 болж, урьд оны мөн үеэс амаржсан эхийн тоо 23 буюу 2.1 хувь, хүүхдийн тоо 18 буюу 1.7 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг.1.4 Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо эхний 10 сард 696 болж, урьд оны мөн үеэс 133 хүн буюу 23.6 хувиар өссөнд салхинцэцэгээр өвчлөгчдийн тоо 60 буюу 45.1 хувь, тэмбүү өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 47 буюу 32.6 хувь, цусан суулга өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 27 буюу 58.5 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

1.4 Нийгмийн даатгал, халамж:

Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газраас эхний 10 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 28.8 мянган иргэнд 7.4 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлт, тусламж, тэтгэмжийг олгожээ.

Хөнгөлөлт, тусламж, тэтгэмжийг төрлөөр авч үзвэл: Халамжийн тэтгэврийг 1.3 мянган иргэнд 2.0 тэрбум төгрөг, халамжийн тэтгэмжийг 2.1 мянган иргэнд 1.1 тэрбум төгрөг, хүнс тэжээлийн хөтөлбөрийн зардлыг 7.2 мянган иргэнд 0.8 тэрбум төгрөг, эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмжийг 5.6 мянган иргэнд 1.9 тэрбум төгрөг, ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа хөнгөлөлт тусламжийг 4.3 мянган иргэнд 0.3 тэрбум төгрөг, насны хишгийг 2.5 мянган иргэнд 0.4 тэрбум төгрөг, алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон тусламжийг 5.2 мянган иргэнд 0.7 тэрбум төгрөг, бусад хөнгөлөлт тусламжийг 0.6 мянган иргэнд 0.2 тэрбум төгрөгийг тус тус эзэлж байна.

1.5 Гэмт хэрэг

Аймгийн хэмжээнд 2019 оны 10 дугаар сард 426 гэмт хэрэг бүртгэгдэж, гэмт хэргийн улмаас 17 хүн нас барж, 108 хүн гэмтэж бэртсэн байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 132-оор өссөн байна. Гэмт хэргийн улмаас аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд 1206.1 сая төгрөгийн хохирол учирсны 29.8 хувийг нөхөн төлүүлжээ.

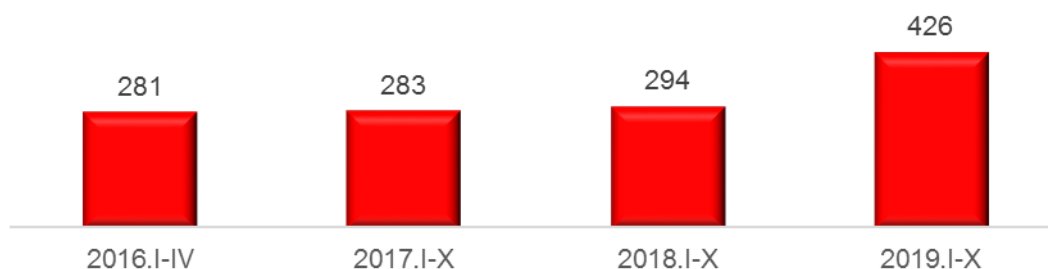
Гэмт хэрэгт 277 хүн холбогдон сэжиглэгдсэний 32.9 хувь нь согтуугаар хэрэг үйлджээ.

Нийт 435 хүн эрүүлжигдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс 20 хүн буюу 4.8 хувиар өссөн байна. Нийт эрүүлжигдсэн хүмүүсээс 130 хүн баривчлагдаж захиргааны арга хэмжээ авхуулсан байна.

Аймгийн хэмжээнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 44.8 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 17.2 пунктээр буурсан байна.

Зураг.I.5. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо

II. Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Мөнгө, банк:

Монгол банкны мэдээгээр орон нутагт үйл ажилагаагаа явуулж буй банкуудаас аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл 144.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь оны эхнээс 1.1 тэрбум төгрөг буюу 0.7 хувиар, өмнөх оны мөн үеэс 7.2 тэрбум төгрөг буюу 5.2 хувиар тус тус өссөн байна.

Банкуудад хадгалуулсан иргэдийн төгрөгийн хадгаламжийн хэмжээ 74.1 тэрбум төгрөг болж оны эхнээс 17.5 тэрбум төгрөг буюу 30.8 хувиар, өмнөх оны мөн үеэс 12.8 тэрбум төгрөг буюу 20.9 хувиар тус тус өссөн.

Чанаргүй хугацаа хэтэрсэн зээл эхний 10 сарын эцэст 2.4 тэрбум болж өмнөх сараас 0.6 тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 1.2 тэрбум төгрөг тус тус өссөн байна. Нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.7 хувийг эзэлж байна.

Зураг.II.1. Зээлийн өрийн үлдэгдэл, хадгаламжийн үлдэгдэл, хугацаа хэтэрсэн чанаргүй зээл, тэрбум.төг

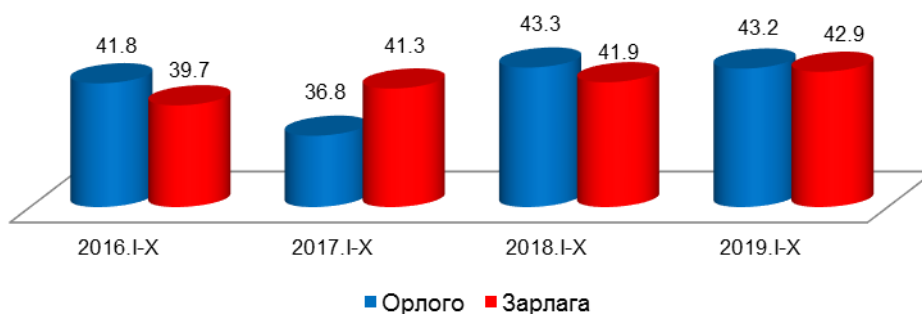
II.2 Төрийн санхүү:

Аймгийн төсвийн нийт орлого 10 сард 43.2 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 0.1 тэрбум төгрөг буюу 0.2 хувиар буурч, төсвийн зарлага санхүүжилт 42.9 тэрбум төгрөг буюу 2.4 хувиар өссөн байна.

Орон нутгийн төсөвт 9.9 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9.4 хувиар өссөн гүйцэтгэлтэй гарчээ.

Эхний 10 сарын байдлаар Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг 7.0 тэрбум төгрөг авсан нь өмнөх оны мөн үеэс 27.1 хувиар, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг 3.4 тэрбум төгрөг авсан нь өмнөх оны мөн үеэс 54.8 хувиар тус тус өсч, харин Улсын төсвөөс олгох тусгай зориулалтын шилжүүлэг 21.9 тэрбум төгрөг авсан нь өмнөх оны мөн үеэс 7.3 хувиар буурсан байна.

Зураг.II.2 Төсвийн орлого, зарлага, тэрбум.төг

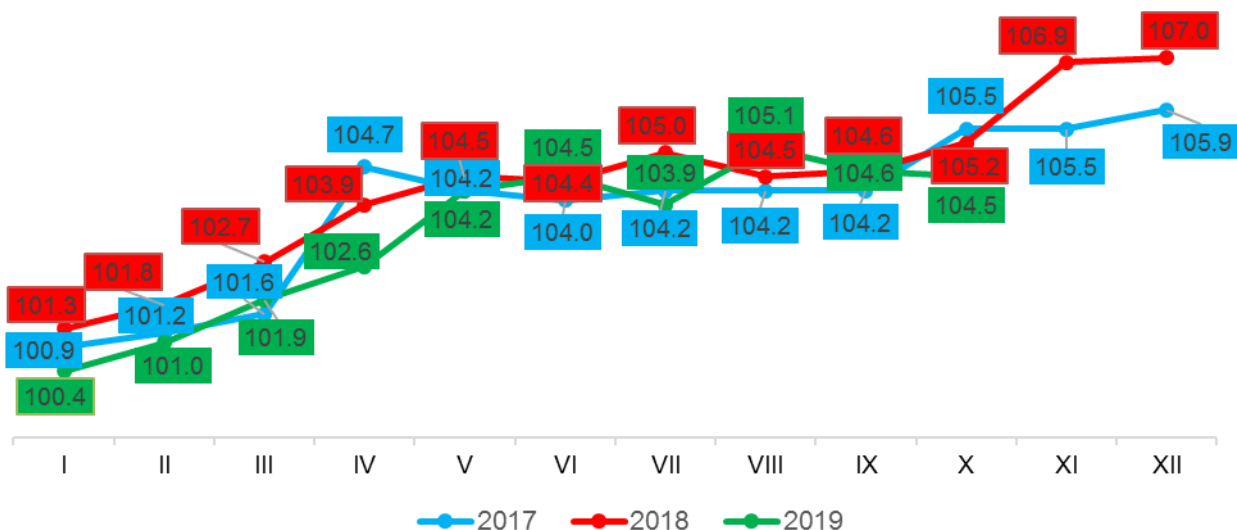
II.3 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс гэдэг нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмждэг үзүүлэлт юм.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2019 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.3 хувь, жилийн эцсээс 4.5 хувь тус тус өслөө.

Зураг. II.3 Хэрэглээний үнийн индекс (өмнөх оны 12 сар=100)

Хүснэгт II.3.1 Хэрэглээний үнийн индекс, бүлгээр

Бараа үйлчилгээний бүлэг	$\frac{2019.X}{2018.X}$	$\frac{2019.X}{2018.XII}$	$\frac{2019.X}{2019.IX}$
Ерөнхий индекс	106.3	104.5	99.9
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	112.1	108.7	99.6
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	104.6	104.4	100.1
Хувцас, бөс бараа, гутал	106.5	102.7	100.1
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	105.3	105.3	100.0
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	103.7	102.9	100.0
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	105.7	105.9	100.0
Тээвэр	101.9	100.7	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээ	102.0	102.1	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	110.7	110.7	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	107.8	107.8	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	107.5	106.7	100.0

Ерөнхий индекс жилийн эцсээс 4.5 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтруулах бус ундааны бүлгийн үнэ 8.7 хувиар, согтруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодисны бүлгийн үнэ 4.4 хувиар, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 2.7 хувиар, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 5.3 хувиар, гэр

ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 2.9 хувиар, эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 5.9 хувиар, тээврийн бүлгийн үнэ 0.7 хувиар, амралт, чөлөөт цаг, боловсролын үйлчилгээний салбар, соёлын бараа үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2.1 хувиар, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны бүлгийн үнэ 7.8 хувиар, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 6.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

II.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Ургац хураалт, хадлан бэлтгэл: Ургац хураалтын мэдээгээр аймгийн хэмжээнд 10 дугаар сарын байдлаар 515.9 тн төмс, 204.4 тн хүнсний ногоо, 633.9 тн үр тариа, 388.5 тн техникийн ургамал, 2.7 мян.тн тэжээлийн ургамал, 10.9 мян.тн өвс, 157.0 тн гар тэжээл, 17.1 мян.тн хужир, шүү бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 4.7 тн буюу 0.9 хувь, хүнсний ногоо 34.8 тн буюу 14.5 хувь, үр тариа 1.0 мян.тн буюу 61.4 хувиар буурч, техникийн ургамал 96.5 тн буюу 33.0 хувь, гар тэжээл 44.3 тн буюу 39.3 хувь, хужир, шүү 17.0 мян.тн буюу 54.2 дахин, өвс 2.8 мян.тн буюу 35.9 хувиар тус тус өссөн гүйцэтгэлтэй байна.

II.5 АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр 41.1 тэрбум төгрөг болж өмнөх оноос 3.8 тэрбум төгрөг буюу 8.4 хувиар буурчээ. Ангиллаар нь өмнөх онтой харьцуулан авч үзвэл: уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 35.2 тэрбум төгрөг буюу 14.7 хувиар буурч, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 3.4 тэрбум төгрөг буюу 1.8 дахин, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 2.6 тэрбум төгрөг буюу 4.9 хувиар тус тус өссөн байна.

Оны үнээр 232.5 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 5.9 тэрбум төгрөгөөр доогуур гүйцэтгэлтэй байна.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээс хайрга, дулааны эрчим хүч, түгээсэн цэвэр ус, цахилгаан, бууз, банш, боловсруулсан сүү, бялуу, нарийн боов, талх, цэвэр ус, хэвийн боов, хэрчсэн гурил, адууны мах, ажлын хувцас, дээлнээс бусад монгол хувцас, монгол дээл, тэрлэг, туурга, уул уухайн зориулалтын уут, шуудай, гал тогооны өрөөний модон тавилга, төрөл бүрийн модон эдлэл, сандал, цаасан уут, тор, гэр ахуйн төмөр эдлэл, ширмэн болон төмөр зуух, яндан, бетон зуурмаг, замын хавтан хашлага, улаан тоосго, хуванцар хүрээтэй хаалга, цонх, кардон хайрцаг зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт өмнөх оны мөн үеэс өссөн байна.

II.6 Тээвэр, холбоо

Тээвэр: Авто тээвэр бүхий байгууллагууд эхний 9 сард 170.3 мян.тн ачаа,

давхардсан тоогоор 26.0 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс тээсэн ачаа 44.3 мян.тн буюу 35.2 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 27.2 мянган хүн буюу 51.1 хувиар буурлаа.

Авто тээврийн орлого 10.3 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 2.1 тэрбум төгрөг буюу 25.7 хувиар өслөө.

Холбоо: Холбоо ашиглалтын орлого 491.4 сая төгрөгт хүрсний 79.9 сая төгрөг нь хүн амаас орсон байна. Өмнөх оны мөн үеэс холбооны орлого 9.8 сая төгрөг буюу 2.3 хувь, хүн амаас орох орлого 8.4 хувиар тус тус өсчээ. Телефон цэгийн тоо 476 болж, өмнөх оны мөн үеэс 3.6 хувиар буурлаа.

Зураг II.6 Холбооны үндсэн үзүүлэлт, оны үнээр сая.төг

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 10 дугаар сарын байдлаар

	Хэмжих нэгж	2017	2018	2019	Зөрүү	$\frac{2019}{2018}$ %
Нийгмийн статистикийн үзүүлэлтүүд						
Төрсөн хүүхэд	хүн	1 018	1 086	1 104	18	101.7
Нялхасын эндэгдэл	хүн	15	11	10	- 1	90.9
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	хүн	767	838	731	- 107	87.2
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	хүн	1 030	563	696	133	123.6
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	283	294	426	132	144.9
Хэрэгт холбогсод	хүн	223	213	277	64	130.0
Макро эдийн засгийн статистикийн үзүүлэлт						
Хэрэглээний үнийн индексийн өөрчлөлт, оны эцэстэй харьцуулснаар, хувиар	хувь	105.5	105.2	104.5	-0.7	99.3
Иргэдийн хадгаламж	сая.төг	44 511.4	61 313.1	74 134.1	12 821.0	120.9
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	сая.төг	116 033.7	137 540.7	144 712.0	7 171.3	105.2
Орон нутгийн төсвийн орлого	сая.төг	36 747.7	43 347.2	43 189.8	-157.4	99.6
Орон нутгийн төсвийн зарлага	сая.төг	41 284.4	41 936.7	42 880.8	944.1	102.3
Хураасан ургац: - Төмс	тн	572.4	520.6	515.9	-4.7	99.1
- Хүнсний ногоо	тн	253.0	239.1	204.4	-34.7	85.5
- Үр тариа	тн	1 894.5	1 639.0	633.9	-1 005.1	38.7
- Тэжээлийн ургамал	тн	-	892.5	2 660.0	1 767.5	298.0
- Техникийн ургамал	тн	590.0	292.0	388.5	96.5	133.0
Ургац хураалт, хадлан: -Өвс	тн	17 946.0	8 027.7	10 907.0	2 879.3	135.9
- Гар тэжээл	тн	148.5	112.7	157.0	44.3	139.3
Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн	сая.төг	45 376.7	44 840.2	41 087.0	-3 753	91.6
- Борлуулсан бүтээгдэхүүн	сая.төг	201 068.2	238 343.6	232 449.7	-5 894	97.5

I.1 ХӨДӨЛМӨР

I.1.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар

Сум	2017		2018		2019	2019.X 2018.X %
	X	XII	X	XII	X	
Асгат	30	14	25	24	8	32.0
Баяндэлгэр	53	47	40	37	48	120.0
Дарьганга	31	27	30	29	48	160.0
Мөнххаан	15	49	62	64	15	24.2
Наран	20	16	22	23	29	131.8
Онгон	42	40	35	53	31	88.6
Сүхбаатар	-	56	76	92	60	78.9
Түвшинширээ	29	49	55	72	31	56.4
Түмэнцогт	33	59	39	23	48	123.1
Уулбаян	76	65	54	34	148	2.7*
Халзан	27	15	61	13	31	50.8
Эрдэнэцагаан	27	178	79	17	65	82.3
Баруун-Урт	384	271	260	166	169	65.0
Дүн	767	886	838	647	731	87.2

I.1.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар, боловсрол, насны бүлгээр

Сум	Бүгд	эмэгтэй	Магистр, доктор	Боловсролын түвшингээр							Насны бүлгээр					
				Дээд	Тусгай мэргэжлийн дунд	Техник болон мэргэжлийн анхан шатны	Бүрэн дунд	Суурь	Бага	Боловсролгүй	15-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60+
Асгат	8	5	-	1	-	-	4	2	1	-	1	2	1	3	1	-
Баяндэлгэр	48	22	1	5	1	3	22	9	5	2	9	16	14	9	-	-
Дарьганга	48	26	-	10	-	12	13	12	-	1	10	18	13	6	1	-
Мөнххаан	15	7	-	3	-	-	12	-	-	-	4	3	4	4	-	-
Наран	29	18	-	5	2	4	12	6	-	-	9	12	2	4	1	1
Онгон	31	16	-	6	-	1	21	3	-	-	2	16	6	4	3	-
Сүхбаатар	60	30	-	6	-	5	37	9	2	1	13	21	15	8	3	-
Түвшинширээ	31	12	-	8	1	5	9	4	3	1	8	10	9	4	-	-
Түмэнцогт	48	23	-	1	2	4	31	2	3	5	10	15	16	6	1	-
Уулбаян	148	68	-	11	2	9	49	33	25	19	24	50	36	29	8	1
Халзан	31	16	-	2	1	1	22	3	2	-	11	9	5	4	2	-
Эрдэнэцагаан	65	24	-	3	-	1	55	3	3	-	5	17	30	13	-	-
Баруун-Урт	169	71	-	28	3	10	102	18	6	2	26	70	50	22	1	-
Дүн	731	338	1	89	12	55	389	104	50	31	132	259	201	116	21	2

I.1.3 ШИНЭЭР БҮРТГҮҮЛСЭН АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар

Сум	2017		2018		2019	$\frac{2019.I-X}{2018.I-X} \%$
	I-X	I-XII	I-X	I-XII	I-X	
Асгат	156	192	139	175	79	56.8
Баяндэлгэр	142	152	82	117	93	113.4
Дарьганга	49	63	118	123	92	78.0
Мөнххаан	82	165	119	239	67	56.3
Наран	195	211	149	153	126	84.6
Онгон	150	157	172	218	34	19.8
Сүхбаатар	123	237	106	154	142	134.0
Түвшинширээ	151	224	187	241	140	74.9
Түмэнцогт	87	128	164	199	119	72.6
Уулбаян	169	177	58	58	227	3.9*
Халзан	75	93	86	120	87	101.2
Эрдэнэцагаан	77	308	82	92	129	157.3
Баруун-Урт	1 798	2 050	1 205	1 341	818	67.9
Дүн	3 254	4 157	2 667	3 230	2 153	80.7

I.1.4 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДЭЭС АЖИЛД ОРСОН ХҮНИЙ ТОО, сумаар

Сум	2017		2018		2019	$\frac{2019.I-X}{2018.I-X} \%$
	I-X	I-XII	I-X	I-XII	I-X	
Асгат	89	114	69	71	51	73.9
Баяндэлгэр	60	68	36	39	19	52.8
Дарьганга	12	21	54	57	19	35.2
Мөнххаан	6	43	34	98	32	94.1
Наран	95	106	85	87	83	97.6
Онгон	38	43	67	70	5	7.5
Сүхбаатар	37	83	40	41	108	2.7*
Түвшинширээ	57	87	94	113	89	94.7
Түмэнцогт	7	12	31	40	30	96.8
Уулбаян	13	19	7	8	33	4.7*
Халзан	28	42	9	41	32	3.5*
Эрдэнэцагаан	10	26	18	22	6	33.3
Баруун-Урт	372	460	237	251	213	89.9
Дүн	824	1 124	781	938	720	92.2

I.1.5 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛЛАЖ БАЙГАА ХҮНИЙ ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар

Сум	Шинэ ажлын байранд орсон хүний тоо		Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал												
	2018 I-X	2019 I-X	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	Уул уурхай, олборлолт	Боловсруулах үйлдвэр	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээ	Мэргэжил, н шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	Мэдээлэл, холбоо	Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	Бусад		
Асгат	20	37	8	-	-	-	1	-	-	1	9	16	2		
Баяндэлгэр	12	43	3	-	12	-	1	-	5	-	15	2	5		
Дарьганга	24	28	3	-	6	-	-	-	-	-	5	9	5		
Мөнххаан	56	35	3	-	-	-	1	-	-	1	13	13	4		
Наран	26	36	3	-	2	1	-	-	-	-	14	11	5		
Онгон	15	15	-	-	-	-	-	-	5	-	10	-	-		
Сүхбаатар	68	71	1	-	3	-	-	-	3	1	5	2	56		
Түвшинширээ	38	44	16	-	10	1	-	-	-	-	-	17	-		
Түмэнцогт	41	32	20	1	-	-	2	4	-	-	1	4	-		
Уулбаян	7	27	-	-	-	-	-	-	-	1	21	3	2		
Халзан	25	25	-	-	-	-	1	-	-	1	12	10	1		
Эрдэнэцагаан	15	11	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2	-		
Баруун-Урт	274	288	-	13	36	52	27	4	27	11	40	78	-		
Дүн	621	692	57	14	69	54	33	8	40	16	154	167	80		

I.2.3 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сая.төг

Үзүүлэлт	2018.I-X		2019.I-X	
	Хүн тоо	сая.төг	Хүн тоо	сая.төг
1 Халамжийн тэтгэвэр	1 274	1 788.4	1 329	2 005.3
2 Халамжийн тэтгэмж	2 065	1000.4	2 049	1 136.6
1.Асаргааны тэтгэмж	1 073	612.4	1 082	701.6
байнгын асаргаа шаардлагатай				
Ахмад настныг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	606	343.8	588	359
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	241	138.5	245	152.4
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэд олгох тэтгэмж	171	97.2	203	155.6
Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчлэн авсан болон асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	17	11.0	16	11.2
Гэр бүлийн тухай хуульд заасны дагуу хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэнд олгох тэтгэмж	11	8.6	10	10.7
Хүүхэд, төрөл садангүй ганц бие ахмад настан болон ХБ иргэнийг гэр бүлдээ авч асран хамгаалах	27	13.3	20	12.7
2. Амжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	992	388.0	967	435.0
Байнгын асаргаа шаардлагатай 16 ба түүнээс дээш насны иргэн	786	124.4	751	116.8
16 хүртэлх насны байнгын асаргаа шаардлагатай хүүхдэд олгох мөнгөн тэтгэмж	168	218.0	195	293.0
18 нас хүрээгүй байхдаа бүтэн өнчин болсон 18-24 насны иргэн	8	9.6	4	4.8
Гэнэтийн аюулын улмаас орон гэргүй болсон өрхөд 1 удаа олгох тэтгэмж	21	25.2	12	14.4
Хорих ангиас суллагдсан өөрийн гэр оронгүй иргэн	9	10.8	5	6.0
3 Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	225	29.6	96	36.8
4 Хүнс тэжээлийн хөтөлбөрийн зардал	7 000	742.4	7 181	832.2
5 Ахмад настны нийгмийн хамгаалалын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа хөнгөлөлт тусламж	3 805	280.9	4 324	337.2
6 Алдар цолтой ахмадуудад олгосон хөнгөлөлт тусламж	14	23.6	16	24.5
7 ХБ-тэй иргэнд олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	520	114.8	453	100.7
8 Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	9 118	2 290.6	5 634	1 883.9
0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж	3 937	1 494.2	3 942	1 536.7
Жирэмсэн эхийн тэтгэмж	4 996	699.4	1 569	230.9
Ихэр хүүхдийн тэтгэмж	15	30.0	10	20.0
3 ба түүнээс дээш тооны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцэгт жилд 1 удаа	170	67.0	113	96.3
9 Насны хишиг	2 373	373.4	2 521	395.0
10 Алдар эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон тусламж	5 011	691.7	5 164	702.1
ДҮН	31 405	7 336.2	28 767	7 454.3

I.4 ЭРҮҮЛ МЭНД**I.4.1 ЭРҮҮЛ МЭНД**

	Хэмжих нэгж	2018.I-X	2019.I-X	Өсөлт	
				тоо	хувь
1. Нийт үзлэг	мян.хүн	191.7	229.6	37.9	119.8
2. Ор хоног	мян.хүн	89.2	92.3	3.1	103.5
3. Урьдчилан сэргийлэх □□□□□	мян.хүн	59.1	92.4	33.3	156.3
4. Эмчлүүлсэн хүний тоо	мян.хүн	11.1	11.5	0.4	103.6
5. Түргэн тусламжын дуудлага	мян.хүн	14.7	14.6	-0.1	99.3
Үүнээс: алсын дуудлага	мян.хүн	3.6	3.4	-0.2	94.4
6. Осол гэмтлийн □□□□□□□□	хүн	445	327	-118	73.5
7. □□□□□□□□□□□□	хүн	301	299	-2	99.3
8. Амаржсан эх	хүн	1 081	1 104	23	102.1
Үүнээс: □□□□ □□□□□□ □□□□□□	хүн	1 086	1 104	18	101.7
9. 1 хүртэл насандаа эндсэн □□□□□□	хүн	11	10	-1	90.9
10. 1-5 хүрт□□□□ насны эндсэн хүүхэд	хүн	5	3	-2	60.0

I.4.2 ТӨРӨЛТ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, сумаар

Сум	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насны эндсэн хүүхэд
Асгат	-	-	-	-
Баяндэлгэр	4	4	-	-
Дарьганга	3	3	-	-
Мөнххаан	2	2	-	-
Наран	2	2	-	1
Онгон	5	5	-	-
Сүхбаатар	1	1	-	-
Түвшинширээ	1	1	1	-
Түмэнцогт	-	-	-	-
Уулбаян	2	2	-	-
Халзан	1	1	1	-
Эрдэнэцагаан	32	32	3	-
Баруун-Урт	1 051	1 051	5	2
Дүн	1 104	1 104	10	3

I.4.3 ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ГАРАЛТ, сумаар

Халдварт өвчин	Хэмжих нэгж	2018.I-X	2019.I-X	Өсөлт	
				Тоо	Хувь
Вируст гепатит	хүн	6	2	-4	33.3
Улаан бурхан	хүн	-	-	-	-
Гар хөл амны өвчин	хүн	29	30	1	103.4
Цусан суулга	хүн	46	73	27	158.7
Бруцеллөз	хүн	3	5	2	166.7
Салхинцэцэг	хүн	133	193	60	145.1
Сүрьеэ	хүн	56	70	14	125.0
Тэмбүү	хүн	144	191	47	132.6
Заг	хүн	88	72	-16	81.8
Трихоминиаз	хүн	54	54	0	100.0
Бусад	хүн	4	6	2	150.0
Бүгд	хүн	563	696	133	123.6

I.4.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, сумаар

Сум	Халдвар өвчнөөр өвчлөгчид бүгд			Вируст гепатит	Цусан суулга	Гар хөл амны өвчин	Салхинцэцэг	Сүрьеэ	Тэмбүү	Заг	Трихоминиаз
	2018.I-X	2019.I-X	1000 хүн тутамд								
Асгат	9	27	14.4	-	-	-	7	4	10	4	1
Баяндэлгэр	13	27	5.4	-	-	-	11	5	6	2	3
Дарьганга	10	11	3.6	1	-	-	-	1	6	1	2
Мөнххаан	9	17	3.5	-	3	-	-	3	5	2	4
Наран	33	11	6.7	-	1	-	3	1	5	-	-
Онгон	4	8	2.1	-	1	-	-	-	3	1	3
Сүхбаатар	20	26	7.7	-	-	-	-	9	8	6	3
Түвшинширээ	4	25	7.4	-	2	-	5	6	7	2	2
Түмэнцогт	7	3	1.2	-	1	-	-	2	-	-	-
Уулбаян	26	13	4.4	-	2	-	-	2	4	1	3
Халзан	19	14	8.0	-	2	-	3	1	4	2	2
Эрдэнэцагаан	34	82	12.1	-	3	-	-	8	59	5	7
Баруун-Урт	375	432	20.0	1	58	30	164	28	74	46	24
Дүн	563	696	11.1	2	73	30	193	70	191	72	54

I.7 ГЭМТ ХЭРЭГ**I.7.1 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, сумаар**

Хэргийн төрөл	2017.1-Х	2018.1-Х	2019.1-Х
Бүртгэгдсэн хэрэг-бүгд	283	294	426
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	8	8	10
Хүний эрүүл мэнд халдашгүй байдлын гэмт хэрэг	96	107	93
Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	10	11	9
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	122	134	250
Бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах	100	102	203
Үүнээс: Хувийн өмчийг хулгайлах	77	46	82
Малын хулгай	19	53	113
Олон нийтийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхолын эсрэг гэмт хэрэг	6	-	1
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	35	23	32
Бусад гэмт хэрэг	6	11	31
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол			
Гэмтэж осолдсон хүн	129	128	108
Нас барсан хүн	25	15	17
Нийт хохирол /сая төгрөг/	445.6	592.1	1206.1
Нөхөн төлүүлсэн хохирол /хувь/	50.9	65.6	29.8

I.7.2 БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, сумаар

Сум	2017.1-Х	2018.1-Х	2019.1-Х
Асгат	4	9	15
Баяндэлгэр	5	2	19
Дарьганга	13	8	23
Мөнххаан	44	35	43
Наран	4	8	14
Онгон	9	9	10
Сүхбаатар	12	21	40
Түвшинширээ	9	7	16
Түмэнцогт	20	12	21
Уулбаян	9	28	32
Халзан	5	9	13
Эрдэнэцагаан	37	26	58
Баруун-Урт	112	120	122
Дүн	283	294	426

I.7.3 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО

Сэжигтэн, яллагдагчийн тоо	2017.I-X	2018.I-X	2019.I-X
Бүгд	223	213	277
Үйлдэхдээ:			
-Бүлэглэсэн	20	17	61
-Согтуу байсан	68	82	91
Урьд ял шийтгэгдсэн	2	12	14
Эрүүлжүүлэгдсэн	378	415	435
Үүнээс: Шүүхээр баривчлагдсан	58	108	130

I.7.4 СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО, сумаар

Сум	2017.I-X	2018.I-X	2019.I-X
Асгат	3	7	10
Баяндэлгэр	5	1	6
Дарьганга	8	5	17
Мөнххаан	23	21	15
Наран	3	4	9
Онгон	6	5	8
Сүхбаатар	7	12	27
Түвшинширээ	8	2	9
Түмэнцогт	6	3	12
Уулбаян	8	28	20
Халзан	4	7	11
Эрдэнэцагаан	33	15	35
Баруун-Урт	109	103	98
Дүн	223	213	277

II.1 МӨНГӨ, БАНК, ДААТГАЛ**II.1.1 ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, банкуудаар, сарын эцэст, сая.төг**

Банк	Зээлийн өрийн үлдэгдэл			Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн болон			Хадгаламжийн үлдэгдэл		
	2018.XII	2018.X	2019.X	2018.XII	2018.X	2019.X	2018.XII	2018.X	2019.X
ХААН	81 928.8	76 667.2	82 906.4	315.4	569.6	888.3	50 233.9	34 919.3	41 680.4
ХАС	8 167.6	7 972.2	7 606.8	160.5	360.6	566.8	6 809.8	6 072.6	7 458.4
Голомт	13 425.9	11 310.9	11 078.7	81.5	201.9	773.0	3 540.2	3 202.5	3 545.7
Төрийн банк	40 111.8	41 590.4	43 120.1	126.9	137.4	206.4	19 240.5	17 118.7	21 449.6
Дүн	115 055.4	137 540.7	144 712.0	684.3	1 269.5	2 434.5	56 680.0	61 313.1	74 134.1

II.1.2 ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, тооцооны төвүүдээр, сая.төг

Сум	Зээлийн өрийн үлдэгдэл			Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн болон чанаргүй зээл			Хадгаламжийн үлдэгдэл		
	2018.XII	2018.X	2019.X	2018.XII	2018.X	2019.X	2018.XII	2018.X	2019.X
Асгат	2 452.8	2 454.3	2 561.7	-	28.8	7.4	1 942.4	1 642.1	2 188.0
Баяндэлгэр	7 387.4	7 195.0	7 701.2	10.0	16.4	37.1	7 177.1	6 511.3	7 904.6
Дарьганга	3 714.8	3 689.5	3 917.3	-	-	-	3 435.0	2 936.2	3 514.9
Мөнххаан	7 744.4	7 274.1	8 427.5	17.7	23.8	66.4	3 101.9	2 655.8	3 304.4
Наран	2 304.1	2 433.4	2 594.0	35.4	53.4	10.1	1 881.1	1 471.4	1 773.6
Онгон	7 669.9	7 391.2	7 619.9	20.4	35.5	73.5	3 524.4	2 934.3	3 417.7
Сүхбаатар	5 072.8	5 039.5	5 408.7	10.4	14.6	12.0	1 849.4	1 423.2	2 106.8
Түвшинширээ	5 406.8	5 152.9	5 647.5	23.6	24.1	0.5	1 613.3	1 254.9	1 598.8
Түмэнцогт	3 727.2	3 519.0	3 569.1	1.3	1.3	1.4	2 507.4	2 075.9	2 513.5
Уулбаян	4 710.8	4 666.9	5 075.7	2.0	2.5	28.7	1 654.2	1 337.0	1 589.7
Халзан	2 477.8	2 607.9	2 555.9	-	-	-	1 539.3	1 159.4	1 558.8
Эрдэнэцагаан	13 150.8	12 417.9	12 617.0	118.8	158.7	195.2	3 662.9	2 929.7	3 581.6
Баруун-Урт	10 546.9	14 345.3	11 703.3	41.5	66.8	163.8	6 422.4	8 273.7	6 700.3
Бичигт	647.9	657.7	636.8	6.3	6.3	0.0	698.1	340.8	476.7
Төмөртэй	1 633.1	1 537.1	1 550.9	27.6	27.6	26.0	14 458.3	5 438.0	5 643.8
Салбар	64 986.6	57 159.0	63 125.5	369.3	809.7	1 812.4	24 357.2	18 929.4	26 260.9
Дүн	143 634.1	137 540.7	144 712.0	684.3	1 269.5	2 434.5	79 824.4	61 313.1	74 134.1

II.2 ТӨРИЙН САНХҮҮ**II.2.1 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сая.төг**

	2018.I-X	2019.I-X		
		төл	гүйц	%
1. Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	43 347.2	44 679.8	43 189.8	96.7
Орон нутгийн төсвийн орлого	9 110.7	10 579.3	9 966.5	94.2
1.1 Аймгийн төсвийн орлого	7 205.7	8 850.3	7 706.7	87.1
Сумдын төсвийн орлого	1 905.0	1 729.0	2 259.8	130.7
1.2 Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	5 543.8	7 043.2	7 043.2	100.0
1.3 Улсын төсвөөс олгох тусгай зориулалтын	23 706.9	21 984.7	21 984.7	100.0
1.4 Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг	2 193.4	3 517.2	3 395.9	96.6
1.5 Урьд оны үлдэгдэл / орон нутгийн орлого /	989.9	799.5	799.5	100.0
1.6 Урьд оны үлдэгдэл / орон нутгийн хөгжлийн	-	-	-	-
1.7 Урьд оны үлдэгдэл / Төсөвт байгууллага /	1802.5	755.9	-	-

II.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сая.төг

	2018.I-X	2019.I-X		
		төл	гүйц	%
2. Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	41 936.7	44 679.7	42 880.8	96.0
Аймгийн шууд харъяаны байгууллагын зарлага	13 801.6	10 253.4	8 628.5	84.2
2.1 Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан	635.8	297.3	132.3	-
Халамжийн сан	4 377.9	122.6	66.5	54.2
Шууд харьцдаг байгууллагын зарлага	2 986.1	3 087.1	2 683.1	86.9
Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгө	250.0	375.0	340.0	90.7
Замын сан	315.0	315.0	100.0	-
Засаг дарга	2 116.9	2 550.9	1 801.1	70.6
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	3 119.9	3 505.5	3 505.5	100.0
2.2 Сумдын тусгай зориулалтын шилжүүлгийн	21 259.4	21 104.9	21 104.9	100.0
2.3 Сумдын орон нутгийн байгууллагуудын зарлага	3 554.4	7 294.1	7 294.7	100.0
2.4 Аймгийн тусгай зохиулалтын шилжүүлгийн байгууллагын зарлага	2 447.5	879.8	879.8	100.0
Тусгай зохиулалтын шилжүүлгийн байгууллага /орон нутгаас/	-	5 147.5	4 972.9	96.6
2.5 Сумдын орон нутгийн хөгжлийн сан	873.8	-	-	-

II.2.3 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сумаар, оны үнээр, сая.төг

Сум	2018.I-X	Орлого		Үүнээс:							
		2019.I-X		Татварын орлого		Татварын бус орлого		Санхүүгийн дэмжлэг		Тусгай зориулалтын шилжүүлэг	
		төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц
Асгат	1 146.1	1 152.2	1 117.2	13.8	32.2	5.1	5.1	238.9	238.9	757.7	757.7
Баяндэлгэр	2 132.7	2 369.5	2 228.0	69.9	110.8	8.0	11.5	276.8	276.8	1 693.3	1 693.3
Дарьганга	1 576.1	1 769.3	1 600.0	59.7	49.8	10.8	42.4	279.7	279.7	1 029.8	1 029.8
Мөнххаан	2 074.1	2 362.9	2 212.7	73.9	149.1	66.1	52.7	261.9	261.9	1 628.9	1 628.9
Наран	1 180.7	1 217.8	1 067.8	14.1	26.4	6.5	3.3	253.6	253.6	717.5	717.5
Онгон	1 453.0	1 682.5	1 472.3	46.1	61.3	10.2	16.2	244.5	244.5	1 040.6	1 040.6
Сүхбаатар	1 629.0	2 029.4	2 426.5	23.9	56.9	12.0	7.6	269.2	269.2	1 055.8	1 055.8
Түвшинширээ	1 520.7	1 601.3	1 570.1	13.8	19.2	1.4	22.0	247.7	247.7	1 138.3	1 138.3
Түмэнцогт	1 600.8	1 533.4	1 626.3	20.0	51.1	4.1	77.5	240.5	240.5	1 133.7	1 133.7
Уулбаян	1 455.4	1 498.4	1 468.3	41.8	81.6	14.1	63.4	259.2	259.2	980.3	980.3
Халзан	1 152.0	1 229.8	1 133.2	18.9	5.4	3.3	18.6	252.3	252.3	774.9	774.9
Эрдэнэцагаан	2 400.3	2 644.5	2 566.5	92.5	70.3	18.0	123.3	274.2	274.2	1 813.9	1 813.9
Баруун-Урт	8 893.6	9 663.9	9 140.2	848.5	925.3	232.5	176.8	407.0	407.0	7 340.2	7 340.2
Сумын дүн	28 214.5	30 754.9	29 629.1	1 336.9	1 639.4	392.1	620.4	3 505.5	3 505.5	21 104.9	21 104.9
Аймгийн төсөв	13 566.8	15 527.9	14 325.7	5 027.6	4 898.9	3 822.7	2 807.7	3 537.7	3 537.7	879.8	879.8
Аймгийн дүн	41 781.3	46 282.8	43 954.8	6 364.5	6 538.3	4 214.8	3 428.1	7 043.2	7 043.2	21 984.7	21 984.7

Тайлбар: Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн мэдээгээр

II.2.4 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сумаар, оны үнээр, сая.төг

Сум	2018.I-X	2019.I-X		Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		Нийгмийн даатгалын шимтгэл		Байр ашиглалт		Хангамжийн материал	
		төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц	төл	гүйц
Асгат	1 028.8	1 242.3	1 083.7	768.5	760.7	95.2	95.0	56.5	40.6	38.2	35.3
Баяндэлгэр	1 953.8	2 689.3	2 195.5	1 593.5	1 479.5	198.1	187.4	200.2	83.7	59.2	54.0
Дарьганга	1 410.4	1 988.3	1 705.4	1 031.9	1 019.4	127.8	126.6	179.7	169.4	71.5	58.4
Мөнххаан	1 868.0	2 676.5	2 341.2	1 486.5	1 480.7	186.9	191.0	134.6	110.9	65.9	61.5
Наран	991.8	1 345.7	1 090.4	740.7	737.4	91.8	92.1	67.2	45.0	37.1	30.9
Онгон	1 293.3	1 860.7	1 513.1	1 028.3	1 028.2	128.5	127.6	154.1	129.8	33.1	31.5
Сүхбаатар	1 613.7	2 421.6	2 410.6	1 034.3	1 031.3	128.1	134.4	177.1	162.2	49.6	43.6
Түвшинширээ	1 378.4	1 734.7	1 496.0	1 067.4	1 064.9	132.4	135.8	83.0	53.0	44.6	35.3
Түмэнцогт	1 491.7	1 927.9	1 500.5	1 116.0	1 040.6	138.5	129.9	239.1	218.0	38.0	28.0
Уулбаян	1 304.3	1 773.1	1 538.1	989.5	964.4	122.7	123.1	75.0	59.5	38.9	34.5
Халзан	1 080.7	1 387.0	1 182.4	807.0	797.9	99.9	99.4	121.9	114.7	30.2	27.5
Эрдэнэцагаан	2 097.9	2 836.5	2 711.8	1 672.9	1 654.5	207.9	208.7	120.8	104.2	83.4	65.2
Баруун-Урт	7 718.8	11 735.1	10 618.9	6 255.0	6 091.6	778.4	762.6	1 356.4	1 274.8	126.6	95.8
Сумын дүн	25 231.6	35 618.7	31 387.6	19 591.5	19 151.1	2 436.2	2 413.6	2 965.6	2 565.8	716.3	601.5
Аймгийн төсөв	16 100.8	15 120.3	13 019.6	2 763.3	2 580.2	345.4	308.4	629.3	597.9	220.7	177.4
Аймгийн дүн	41 332.5	50 739.0	44 407.2	22 354.8	21 731.3	2 781.6	2 722.0	3 594.9	3 163.7	937.0	778.9

Тайлбар: Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн мэдээгээр

II.3 ҮНЭ**II.3.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

Барааны бүлгээр	<u>2019.X</u> 2018.X	<u>2019.X</u> 2018.XII	<u>2019.X</u> 2019.IX
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	106.3	104.5	99.9
ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	112.1	108.7	99.6
Хүнсний бараа	113.6	109.7	99.6
Талх, гурил, будаа	105.9	104.7	100.5
Мах, махан бүтээгдэхүүн	137.9	129.5	95.3
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, өндөг	107.4	99.6	107.0
Төрөл бүрийн өөх, тос	103.5	103.0	100.2
Жимс, жимсгэнэ	113.1	110.0	100.2
Төмс, хүнсний ногоо	114.3	108.1	97.6
Саахар, жимсний чанамал, чихэр, шоколад	104.6	103.9	100.1
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	102.4	102.5	101.1
Согтууруулах бус ундаа	100.1	100.0	100.0
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	104.6	104.4	100.1
Согтууруулах ундаа	105.2	104.2	100.5
Тамхи	104.5	104.5	100.0
ХУВЦАС, БЭС БАРАА, ГУТАЛ	106.5	102.7	100.1
Хувцас, бөс бараа	105.7	102.9	100.1
Хөвөн бөс, бараа	109.2	106.5	100.0
Бүх төрлийн хувцас	105.1	102.5	100.1
Жижиг эдлэл, хэрэгсэл	119.4	111.5	100.0
Гутал	108.2	102.3	100.0
ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	105.3	105.3	100.0
Орон сууцны бодит түрээс	100.0	100.0	100.0
Орон сууцны засвар, үйлчилгээ	105.0	104.9	100.0
Усан хангамж, бусад үйлчилгээ	104.1	104.1	100.0
Цахилгаан, хийн болон бусад түлш	106.1	106.1	100.0
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	103.7	102.9	100.0
Тавилга, хэрэгсэл, хивс, дэвсгэр	103.7	102.4	100.0
Оёмол, нэхмэл эдлэл	101.4	101.4	100.0
Цахилгаан бараа	103.8	102.2	100.0
Шилэн эдлэл, сав суулга	101.9	101.9	100.0
Багаж хэрэгсэл	105.3	105.3	100.0
Цэвэрлэгээний болон бусад жижиг бараа	105.3	105.2	100.0
ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛЭГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.7	105.9	100.0
Эм, тариа, эмнэлэгийн хэрэгсэл	102.1	103.6	100.0
Амбулаторийн үйлчилгээ	130.8	123.6	100.0
Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлэх үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
ТЭЭВЭР	101.9	100.7	100.0
Тээврийн хэрэгслийн худалдан авалт	100.0	100.0	100.0
Хувийн тээврийн хэрэгслийн засвар, үйлчилгээ	104.1	101.6	100.0
Тээврийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.0	102.1	100.0
Дуу, дүрс, гэрэл зураг, бусад тоног төхөөрөмж	99.7	100.0	100.0
Чөлөөт цаг, соёлын үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Ном, сонин бичгийн хэрэгсэл	107.7	107.7	100.0
БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	110.7	110.7	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.8	107.8	100.0
Нийтийн хоолны үйлчилгээ	111.7	111.7	100.0
Зочид буудал, дотуур байрны үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.5	106.7	100.0
Хувь хүнд хандсан үйлчилгээ	107.9	106.8	100.0
Хувь хүний эд зүйл, хэрэглэл	112.6	112.6	100.0
Санхүүгийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0

II.3.2 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ, хүнсний гол нэр төрлийн барааны үнэ, сараар

Нэр төрөл	2017.X	2018.X	2019.X	$\frac{2019.X}{2018.X}$ %
1-р зэргийн гурил, кг	1 283	1 250	1 300	104.0
Хонины мах, кг	5 000	6 000	7 700	128.3
Үхрийн мах, кг	6 375	7 000	9 000	128.6
Ямааны ястай мах, кг	4 000	5 300	7 500	141.5
Элсэн чихэр, кг	2 033	2 024	1 917	94.7
Цагаан будаа, кг	2 333	2 367	2 283	96.5
Шингэн сүү, л	1 225	1 500	1 500	100.0
Ноолуур, кг	40 000	50 000	50 000	100.0
Өвс боодол	-	-	5 200	-
Бензин, А-80, 1 литр	1 630	1 831	1 860	101.6
Бензин, А-92, 1 литр	1 740	2 002	1 930	96.4
Дизелийн түлш, литр	1 870	2 335	2 437	104.4

II.3.3 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

Нэр төрөл	2017.X	2018.X	2019.X	$\frac{2019.X}{2018.X}$ %
Адууны дэл	7 000	6 000	4 000	66.7
Адууны сүүл	9 000	7 000	8 000	114.3
Адууны шир	15 000	7 000	5 000	71.4
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй	22 500	15 000	5 000	33.3
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй	30 000	17 000	5 000	29.4
Хонины ноостой нэхий	4 000	2 000	1 500	75.0
Ямааны ноолууртай арьс	12 500	20 000	-	-
Сонгино	1 500	1 650	2 300	139.4
Сармис	8 000	6 750	5 833	86.4
Өргөст хэмх	4 500	4 000	4 330	108.3
Улаан лооль	4 500	4 500	4 830	107.3
Тарвас	3 000	-	2 670	-
Өндөг	310	-	353	-

II.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ**II.4.2 УРГАЦ ХУРААЛТ, ХАДЛАН, ТЭЖЭЭЛ БЭЛТГЭЛТ. сумаар, тонн**

Сум	Үр тариа		2019.I-X	Техникийн ургамал		2019.I-X
	2018.I-X	2019.I-X	2018.I-X	2018.I-X	2019.I-X	2018.I-X
Асгат	3.0	3.0	-	-	-	-
Баяндэлгэр	-	-	-	-	-	-
Дарьганга	-	-	-	-	-	-
Мөнххаан	-	-	-	-	-	-
Наран	-	-	-	-	-	-
Онгон	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	980.0	-	-	200.0	-	-
Түвшинширээ	-	-	-	-	-	-
Түмэнцогт	656.0	-	-	92.0	-	-
Уулбаян	-	-	-	-	-	-
Халзан	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	-	629.9	-	-	388.5	-
Баруун-Урт	-	1.0	-	-	-	-
Бүгд	1 639.0	633.9	38.7	292.0	388.5	133.0

II.4.2 үргэлжлэл

Сум	Тэжээлийн ургамал			Бэлтгэсэн өвс		
	2018.I-X	2019.I-X	%	2018.I-X	2019.I-X	%
Асгат	-	-	-	647.7	1 707.0	2.6*
Баяндэлгэр	-	-	-	-	1 200.0	-
Дарьганга	-	-	-	970.0	975.0	100.5
Мөнххаан	-	-	-	410.0	550.0	134.1
Наран	-	-	-	500.0	850.0	170.0
Онгон	-	-	-	150.0	120.0	80.0
Сүхбаатар	-	-	-	850.0	920.0	108.2
Түвшинширээ	-	-	-	250.0	240.0	96.0
Түмэнцогт	892.5	-	-	2 500.0	400.0	16.0
Уулбаян	-	-	-	-	25.0	-
Халзан	-	-	-	250.0	370.0	148.0
Эрдэнэцагаан	-	2 660.0	-	1 500.0	1 550.0	103.3
Баруун-Урт	-	-	-	-	2 000.0	-
Бүгд	892.5	2 660.0	3.0*	8 027.7	10 907.0	135.9

II.4.2 үргэлжлэл

Сум	Бэлтгэсэн гар тэжээл			Бэлтгэсэн хужир шүү		
	2018.I-X	2019.I-X	%	2018.I-X	2019.I-X	%
Асгат	7.7	-	-	31.5	-	-
Баяндэлгэр	-	12.0	-	-	110.0	-
Дарьганга	-	-	-	-	-	-
Мөнххаан	30.0	5.0	16.7	-	12 500.0	-
Наран	35.0	30.0	85.7	-	-	-
Онгон	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-
Түвшинширээ	10.0	30.0	300.0	-	-	-
Түмэнцогт	30.0	-	-	-	-	-
Уулбаян	-	-	-	-	100.0	-
Халзан	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	-	30.0	-	-	3 550.0	-
Баруун-Урт	-	50.0	-	-	800.0	-
Бүгд	112.7	157.0	139.3	31.5	17 060.0	54.2*

II.4.2 үргэлжлэл

Сум	Төмс			Хүнсний ногоо		
	2018.I-X	2019.I-X	%	2018.I-X	2019.I-X	%
Асгат	38.3	23.8	62.1	17.6	12.6	71.6
Баяндэлгэр	18.2	10.4	57.1	17.9	9.4	52.5
Дарьганга	32.6	30.7	94.2	9.8	9.8	100.0
Мөнххаан	37.0	40.0	108.1	12.1	12.3	101.7
Наран	14.8	8.0	54.1	9.1	2.5	27.5
Онгон	15.0	24.0	160.0	1.8	1.3	72.2
Сүхбаатар	40.0	30.0	75.0	17.2	8.2	47.7
Түвшинширээ	3.1	2.9	93.5	3.4	1.5	44.1
Түмэнцогт	22.7	46.3	204.0	9.2	13.2	143.5
Уулбаян	39.0	38.0	97.4	15.7	10.8	68.8
Халзан	3.0	4.5	150.0	1.5	1.6	106.7
Эрдэнэцагаан	63.0	45.0	71.4	19.5	19.5	100.0
Баруун-Урт	193.9	212.3	109.5	104.4	101.7	97.4
Бүгд	520.6	515.9	99.1	239.2	204.4	85.5

II.5 АЖ ҮЙЛДВЭР**II.5.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр, сая.төг**

Аж үйлдвэрийн салбар	2018.I-X	2019.I-X	Дүнд эзлэх хувь	
			2018.I-X	2019.I-X
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	41 213.0	35 148.7	91.9	85.5
Төмрийн хүдрийн баяжмал	1 834.6	1 051.2	4.1	2.6
Нүүрс	4 545.5	1 015.2	10.1	2.5
Цайрын баяжмал	25 336.5	24 802.0	56.5	60.4
Хайрга	12.2	20.3	0.0	0.0
Хайлуур жонш	55.4	17.9	0.1	0.0
Хайлуур жоншны баяжмал	9 428.7	8 242.1	21.0	20.1
Боловсруулах аж үйлдвэр	1 195.0	3 386.6	2.7	8.2
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	603.5	2 228.7	1.3	5.4
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	591.5	1 157.9	1.3	2.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	2 432.1	2 551.7	5.4	6.2
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	2 326.0	2 418.1	5.2	5.9
Ус хуримтлуулах, ариутгах, усан хангамжийн үйл ажиллагаа	106.1	133.5	0.2	0.3
Дүн	44 840.2	41 087.0	100.0	100.0

II.5.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, оны үнээр, сая.төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2018.I-X	2019.I-X	Дүнд эзлэх хувь	
			2018.I-X	2019.I-X
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	228 717.5	216 977.8	96.0	93.3
Төмрийн хүдрийн баяжмал	7 820.8	10 218.9	3.3	4.4
Нүүрс	9 017.2	1 746.7	3.8	0.8
Цайрын баяжмал	177 123.0	175 483.1	74.3	75.5
Хайрга	425.0	430.1	0.2	0.2
Хайлуур жонш	2 225.0	502.9	0.9	0.2
Хайлуур жоншны баяжмал	32 106.5	28 596.0	13.5	12.3
Боловсруулах аж үйлдвэр	1 856.8	7 013.1	0.8	3.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	929.0	5 227.7	0.4	2.2
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	927.9	1 785.3	0.4	0.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	7 769.3	8 458.8	3.3	3.6
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	7 271.7	7 825.2	3.1	3.4
Ус хуримтлуулах, ариутгах, усан хангамжийн үйл ажиллагаа	497.6	633.7	0.2	0.3
Дүн	238 343.6	232 449.7	100.0	100.0

II.5.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, оны үнээр, сая.төг

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	2018.X	2019.X	2018.I-X	2019.I-X	$\frac{2019.I-X}{2018.I-X}$ %
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр					
Төмрийн хүдрийн баяжмал	524.3	4 327.2	11 177.9	7 341.7	65.7
Хайлуур жонш	0.0	108.0	930.5	544.0	58.5
Хайлуур жоншны баяжмал	1 500.0	5 105.9	32 106.5	28 596.0	89.1
Хайрга, шороо	0.0	-	42.5	48.2	113.5
Хүрэн нүүрс	4 112.4	296.2	9 017.2	1 578.4	17.5
Цайрын баяжмал	5 366.9	5 811.9	48 088.1	54 692.3	113.7
Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж					
Дулааны эрчим хүч	670.7	836.1	3 721.1	4 268.7	114.7
Түгээсэн цэвэр ус	38.1	43.5	334.6	466.2	139.3
Цахилгаан	346.9	409.1	3 246.5	3 568.0	109.9
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа, ус үйлдвэрлэл					
Аруул	-	-	4.7	0.9	19.6
Архи	-	-	9.8	2.4	24.4
Банш, бууз, хуушуур	-	22.2	7.1	103.3	14.6*
Боловсруулсан шингэн сүү	2.4	-	2.8	16.0	5.7*
Бялуу	5.0	8.9	44.8	77.0	171.9
Зайрмаг	10.0	1.0	11.0	17.8	162.0
Нарийн боов	0.7	20.1	46.0	203.2	4.4*
Талх	60.6	75.3	535.8	691.8	129.1
Тараг	1.6	-	5.4	0.1	2.4
Хиамны зүйл	0.0	-	0.8	-	-
Хийжүүлсэн цэвэр ус, рашаан	11.3	15.0	77.9	129.1	165.8
Хэвийн боов	2.9	10.3	109.1	130.8	119.9
Хэрчсэн гурил	0.0	13.0	39.1	93.9	240.3
Ээдэмцэр	-	-	0.2	-	-
Адууны мах	-	847.5	-	6 833.5	-
Хувцас үйлдвэрлэл					
Ажлын хувцас	-	-	14.6	18.1	124.0
Дээлнээс бусад монгол хувцас	0.3	1.6	10.5	21.2	203.1
Монгол гутал	3.6	3.1	15.2	6.7	43.9
Монгол дээл, тэрлэг	10.3	11.1	98.9	141.4	143.0
Оёмол пальто	0.5	0.8	1.4	1.2	83.9
Оёмол хүрэм	-	-	0.9	0.9	101.1
Өмд	-	-	1.0	0.1	12.2
Туурга	0.6	1.6	5.3	6.6	124.7
Оёмол жакет	-	-	0.3	0.2	55.1
Уул уурхайн зориулалттай уут, шуудай	-	-	96.2	444.8	4.6*
Модон эдлэл					
Гал тогооны өрөөний модон тавилга	0.7	2.9	9.5	19.9	209.5
Гэрийн бусад модон тавилга	1.0	3.5	6.4	23.2	3.6*
Модон сандал	0.2	0.1	0.5	0.9	180.0
Төрөл бүрийн модон эдлэл	0.5	0.7	5.0	5.5	110.0
Төмөр эдлэл үйлдвэрлэл					
Гал зуух, хоолны төмөр эдлэл	-	-	7.7	4.8	62.3
Гэр ахуйн төмөр эдлэл	-	-	45.0	1.5	3.3
Ширмэн болон төмөр зуух, яндан	-	-	4.0	1.6	40.0
Барилгын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл					
Бетон зуурмаг	74.5	153.3	505.9	769.3	152.1
Замын хавтан, хашлага	-	-	1.8	15.4	8.6*
Таваарын бетон	-	-	24.3	14.3	58.7
Улаан тоосго	-	7.8	4.2	89.0	21.2*
Хуванцар хүрээтэй хаалга, цонх	-	2.6	1.8	17.8	10.1*
Хүрмэн блок	-	-	109.5	36.7	33.5
Бусад үйлдвэрлэл					
Сувагжуулалт	18.1	21.4	163.0	167.5	102.7
Кардон хайрцаг	-	0.1	-	2.7	-
Цаасан уут, тор	0.4	-	6.0	6.8	112.5

II.5.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, төрлөөр

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2018.Х	2019.Х	2018.І-Х	2019.І-Х	$\frac{2019.І-Х}{2018.І-Х}$ %
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр						
Төмрийн хүдрийн баяжмал	мян.тн	5.4	42.3	126.0	72.2	57.3
Хайлуур жонш	мян.тн	-	0.3	3.8	1.2	32.2
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.тн	1.3	4.5	26.9	23.6	87.4
Хайрга, шороо	мян.м3	-	-	1.7	2.2	132.1
Хүрэн нүүрс	мян.тн	132.6	21.1	262.2	68.3	26.0
Цайрын баяжмал	мян.тн	7.1	6.0	69.8	68.5	98.1
Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж						
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	9.6	10.5	66.7	68.8	103.1
Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	14.1	20.3	150.9	192.9	127.8
Цахилгаан	сая.квт	2.6	2.8	24.3	25.6	105.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа, ус үйлдвэрлэл						
Ааруул	тн	-	-	0.3	0.0	14.6
Архи	мян.л	-	-	2.3	0.2	8.8
Банш, бууз, хуушуур	тн	-	3.2	1.4	15.5	11.5*
Боловсруулсан шингэн сүү	мян.л	-	-	0.3	8.0	32.0*
Бялуу	тн	0.3	0.4	2.6	3.8	144.2
Зайрмаг	мян.ш	1.0	0.2	30.0	3.5	11.5
Нарийн боов	тн	0.1	5.6	9.0	53.8	5.9*
Талх	тн	41.4	46.9	321.4	429.5	133.7
Тараг	мян.л	0.0	-	2.1	0.1	2.9
Хиамны зүйл	тн	0.0	-	0.1	-	-
Хийжүүлсэн цэвэр ус, рашаан	мян.л	353.1	75.4	354.6	639.1	180.2
Хэвийн боов	тн	1.4	2.8	25.0	31.1	124.7
Хэрчсэн гурил	тн	2.3	6.5	19.4	46.4	239.0
Ээдэмцэр	тн	-	-	0.0	-	-
Адууны мах	тн	-	105.0	-	857.0	-
Хувцас үйлдвэрлэл						
Ажлын хувцас	ш	-	-	206	255	123.8
Дээлнээс бусад монгол хувцас	ш	14	32	242	469	193.8
Монгол гутал	хос	51	50	226	110	48.7
Монгол дээл, тэрлэг	ш	167	172	1 745	2 137	122.5
Оёмол пальто	ш	3	13	10	19	190.0
Оёмол хүрэм	ш	-	-	18	8	44.4
Өмд	ш	-	-	14	2	14.3
Туурга	ш	2	5	17	21	123.5
Оёмол жакет	ш	-	-	24	5	20.8
Уул уурхайн зориулалттай уут, шуудай	мян.ш	-	-	5.3	17.1	3.2*
Модон эдлэл						
Гал тогооны өрөөний модон тавилга	ш	1	3	17	21	123.5
Гэрийн бусад модон тавилга	ш	4	8	20	72	3.6*
Модон сандал	ш	12	6	28	70	2.5*
Төрөл бүрийн модон эдлэл	сая.төг	3	2	19	6	28.9
Төмөр эдлэл үйлдвэрлэл						
Гал зуух, хоолны төмөр эдлэл	сая.төг	-	-	7.7	4.8	62.3
Гэр ахуйн төмөр эдлэл	ш	-	-	45	50	111.1
Ширмэн болон төмөр зуух, яндан	ш	-	-	4	200	50.0*
Барилгын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл						
Бетон зуурмаг	м3	433	878	2 935	4 735	161.3
Замын хавтан, хашлага	м2	-	-	111.5	877.3	7.9*
Таваарын бетон	м3	-	-	105.2	64.6	61.4
Улаан тоосго	мян.ш	-	25.0	6.0	230.8	38.5*
Хуванцар хүрээтэй хаалга, цонх	м2	-	30.0	35.2	202.0	5.7*
Хүрмэн блок	мян.ш	-	-	94.5	31.2	33.0
Бусад үйлдвэрлэл						
Сувагжуулалт	мян.м3	11.9	15.7	118.7	146.4	123.3
Кардон хайрцаг	мян.ш	-	0.0	-	2.0	-
Цаасан уут, тор	мян.ш	0.25	-	3.8	30.1	802.7

II.6 ТЭЭВЭР, ХОЛБОО**II.6.1 ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ**

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018.I-IX	2019.I-IX	%
Тээсэн ачаа	мян.тн	126.0	170.3	135.2
Үүнээс				
Цайрын баяжмал	мян.тн	80.0	90.2	112.8
Төмрийн хүдэр	мян.тн	36.2	61.2	169.1
Нүүрс	мян.тн	9.8	18.9	192.9
Бусад	мян.тн	-	-	-
Ачаа эргэлт	мян.тн.км	39 622.4	51 195.0	129.2
Зорчигч	мян.хүн	53.2	26.0	48.9
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	19 524.2	14 018.6	71.8
Тээврийн орлого	сая.төг	8 165.4	10 266.9	125.7

II.6.2 ХОЛБООНЫ ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны үнээр, сая.төг

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2017.I-IX	2018.I-IX	2019.I-IX	$\frac{2019.I-IX}{2018.I-IX}$ %
Нийт орлого	сая.төг	310.3	423.9	491.4	115.9
Үүнээс: Хүн амын	сая.төг	55.9	73.7	79.9	108.4
Телефон цэг	ш	556	494	476	96.4

II.6.3. ШУУДАН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ, мян.төг

	Шуудан илгээмжийн төрөл					
	Явуулсан			Хүлээн авсан		
	2017.I-IX	2018.I-IX	2019.I-IX	2017.I-IX	2018.I-IX	2019.I-IX
Бичиг захидал	9.5	7.6	8.9	4.8	5.0	7.8
Илгээмж	0.2	0.2	2.1	0.8	0.8	1.09
Хэвлэл	144.2	35.4	26.3	76.4	60.8	52.7

